

hedsfornemmelse opstår, fordi der i længere tid er et øget indhold i mave-tarm-kanalen, som fysisk og kemisk stimulerer receptorer i mavesækken og tolvfingertarmen. Herudover påvirkes hormoner og andre stoffer, der regulerer sult og mæthed, fordi optagelsen fra tarmen sker over længere tid. Grovfoderet har desuden positiv effekt på søernes mave-tarm-sundhed, således at problemerne med mavesår bliver væsentlig færre. Halm kan på grund af meget lav fordøjelighed ikke medregnes som grovfoder til enmavede dyr, dog har bladdelen bjerget ved ribbehøst særdeles gunstig virkning for enmavede dyr.

Tildeling af grovfoder reducerer endvidere aggression hos søer, fordi det gør dem mere mætte. Når søerne er mætte, bliver foder ikke i samme omfang en begrænset ressource for søerne, og de slås derfor ikke så meget om foderet. Det er imidlertid vigtigt, at også grovfoder tildeles på en måde, der begrænser konkurrencen mellem søerne.

#### *Ad 8*

Fikseringen i fareboksen begrænser i meget høj grad soens adfærdsmæssige muligheder. Soen kan ikke bevæge sig omkring, og hun er forhindret i at udføre sin normale redebygnings- og faringsadfærd. Så længe det er tilladt at fikse søer under faring, skal fareboksen være stor nok til at rumme soens krop i så vel hvile som i forbindelse med positurskift.

En fikseret so i fareboks har meget begrænset mulighed for kontakt med sine grise. I kassestier er der etableret en varmekilde til grisene væk fra, hvor soen ligger. Det er velkendt, at soen forsøger at orientere sig mod grisene, når de ligger ved varmekilden. Soen lader således til at være motiveret for kontakt med sine grise, men adskillige undersøgelser har vist, at moder-afkom-samspillet påvirkes af fikseringen af soen. Det er således klart, at fikseringen har alvorlige konsekvenser for kontakten mellem soen og pattegrisene, hvilket påvirker både soens og hendes pattegrisens velfærd negativt.

Der skal fortsat målrettet arbejdes på at udvikle et system til løse farende søer, der tager hensyn til såvel soens velfærd som pattegrisens overlevelse og velfærd. Soen skal i god tid før faring indsættes i farestalden, og den skal have et blødt leje, der minimerer risikoen for udvikling af skuldersår. Der skal dog være mulighed for at benytte farebokse op til 2 uger efter faring.

#### *Ad 9*

Søer skal have fri adgang til grovfoder og rimelige mængder halm, og de skal have adgang til velegnede redematerialer, så de har mulighed for at udføre redebygningsadfærd op til faringen. Det betyder bl.a., at gødningssystemerne fremover skal bygges, så de kan håndtere grovfoder, halm og redematerialer.

#### *Ad 10*

Aflastningsstier skal for besætninger på over 300 søer indrettes i et separat staldafsnit, der minimerer risikoen for smittespredning og sikrer relevant og effektiv behandling af syge og tilskadekomne dyr i mere skånsomme omgivelser.

#### *Gældende lovgivning*

##### *Lov om indendørshold af drægtige søer og gylte*

§ 5. Søer og gylte skal senest 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. (...).

§ 7. Hvor drægtige søer og gylte holdes i enkeltdyrsbokse i de første 4 uger efter løbning, skal der være mindst 90 cm fast gulv målt fra krybbens bagkant. Boksene skal være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

§ 9. Drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.

§ 9 a. Drægtige søer og gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde deres behov for at tygge.

##### *Bekendtgørelse om beskyttelse af svin*

§ 11. Svin, som skal holdes i flok, men som er syge eller skadede, kan opstaldes midlertidigt i sygestier, herunder i individuelle stier. (...).

§ 12. Svinestalde skal være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær. (...).

§ 21. Efter fravænnning og indtil løbning skal hver so have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller andet foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde soens behov for at tygge.

§ 31. Hvis der anvendes en fareboks, skal pattegrisene have tilstrækkelig plads til at die uden vanskelighed.